
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פוליטיקה טריטוריאלית השוואתית - 56992

תאריך עדכון אחרון 13-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר חורחה גורדין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: jorge.gordin@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ב' 16:00-17:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בעוד שמדע המדינה המודרני עוסק באופן מסורתי בחלוקה אופקית ובפיזור של סמכויות (איזונים ובלמים מוסדיים), החלוקה האנכית של הסמכות והכישורים משפיעה בהחלט על רוב התופעות הפוליטיות. ברחבי העולם, מדינות מתנסות בהעברת סמכויות פוליטיות, פסקליות ומנהליות לממשלות מקומיות ואזוריות ולמעלה לגופים על-לאומיים כמו האיחוד האירופי. במובן זה, המחקר ההשוואתי של הפדרליזם והדצנטרליזציה בולט כאחת מאג'נדות המחקר הדינמיות ביותר בדיסציפלינה.

בקורס זה נשלב את הספרות התיאורטית על פדרליזם ודצנטרליזציה עם מקרים אמפיריים (עם דגש מיוחד על אמריקה, אירופה וישראל), ונבחן כמה מהנושאים החשובים ביותר בחקר הפוליטיקה הטריטוריאלית כגון תיאוריה ופרקטיקה של פדרליזם ודצנטרליזציה מבחינת השפעתם על מוסדות וארגונים פוליטיים, ביצועים כלכליים, ממשל דמוקרטי, ייצוג אתני, בין היתר.

מטרות הקורס:

. לספק סקירה כללית של משמעותם של משתנים טריטוריאלים במדע המדינה

. להמחיש שימושים פוטנציאליים שאליהם ניתן ליישם את מושגי הפוליטיקה הטריטוריאלית במחקר הפוליטיקה ההשוואתית

. לבחון הן את התיאוריה והן את הפרקטיקה של הפדרליזם והדצנטרליזציה בפדרציות פורמליות, כמו כן במדינות יוניטריות רב-שכבתיות המאמצות עקרונות והסדרים פדרליים

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

. לחשוב באופן ביקורתי על תפקידה של טריטוריה וממדים של טריטוריאליות בפוליטיקה

. לנתח את ההשפעה של דצנטרליזציה והסדרים טריטוריאלים על קביעת מדיניות ועל פעולתם של מוסדות וארגונים פוליטיים

. לזהות את הנושאים, המושגים והוויכוחים המרכזיים הנוגעים לפדרליזם ודצנטרליזציה

. להחיל אותם ולהשוות באופן אמפירי בין מדינות שמערכותיהן הפוליטיות מושפעות באופן מזהה מאימוץ הסדרים טריטוריאלים ומהיעדרם.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1 מבוא וסקירה כללית של נושאים: מדוע דצנטרליזציה?

2 מדוע פדרליזם? גישות עיקריות

3 תיאוריות של פדרליזם I: פוליטיקה ומוסדות

4 תיאוריות של הפדרליזם II: כלכלה

5 דצנטרליזציה ופדרליזם, איך הם קשורים? קווי דמיון והבדלים

6 מוסדות פוליטיים במערכות פדרליות - בתי מחוקקים ובתי משפט

7 השפעות המוסדות הפוליטיים במערכות פדרליות: ייצוג

8 השפעות המוסדות הפוליטיים במערכות פדרליות: *Coalitions Distributive*

9 פדרליזם ורבגוניות אתנית

10 ארצות הברית: הפדרציה "האידיאלית"?

11 דה פקטו ומעין פדרליזם? איטליה וספרד

12 הרצאה *Redistributive* פדרליזם? ארגנטינה וברזיל

13 ישראל: לוקליזם במערכת פוליטית ריכוזית?

חומר חובה לקריאה:

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 20 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 10 %

מידע נוסף / הערות: